

فاطمه رستمی

عصر تراکتس

۴۴

ASAE.TARAKTESH.IR

ماهنامه اختصاصی
فناوری های مالی ایران

درباره ناحیه نوآوری دانشگاه شریف در گفت و گو با مجید دهبیدی پور

گرافی باهه ۵۰۰ یال

پارک های علم و فناوری از ارکان اصلی اکوسیستم فناوری در کشورها محسوب می شوند؛ فضایی که هدف اصلی شان توسعه کمی و کیفی کسب و کارهای کوچک و متوسط دانش بنیان و توسعه کارآفرینی در کشورهاست که به کسب و کارها کمک می کنند در یک محیط فناورانه و با دسترسی حداکثری به امکانات مورد نیاز، فعالیت کنند. اکنون بیش از ۴۰ پارک علم و فناوری با هدف توسعه اکوسیستم فناورانه در کشور فعالیت می کنند. آخرین گزارش علمی یونسکو در سال ۲۰۲۱ که خردادماه ۱۴۰۰ منتشر شد نیز بیانگر این است که کشورمان در زمینه شکل گیری شرکت های دانش بنیان و خلاق، تحقیق و توسعه و ایجاد پهنه های نوآوری، رشدی شتابان را تجربه کرده و توسعه شتاب دهنده ها و مراکز نوآوری در پنج سال اخیر به افزایش سریع استارت آپ ها و شرکت های دانش بنیان در کشور منجر شده است. ناحیه نوآوری دانشگاه شریف به عنوان یکی از این نواحی، موجب شتاب دهی به روند شکل گیری و رشد کمی و کیفی شرکت های نوآور در پایتخت شده و در حال حاضر بیش از ۵۰۰ شرکت، ۱۵ شتاب دهنده، ۸ صندوق و شرکت سرمایه گذاری و ۱۰ مرکز نوآوری در ناحیه نوآوری شریف مستقر هستند. در گفت و گو با مجید دهبیدی پور، رئیس پارک علم و فناوری دانشگاه شریف درباره ناحیه نوآوری شریف، اقداماتی که تاکنون انجام داده و برنامه هایی که تا پایان سال دارد، گفت و گو کردیم.

رشد، خدمات حمایتی لازم را در اختیار شرکت های نوپا قرار می دهد و صندوق پژوهش و فناوری با هدف ایجاد یک صندوق سرمایه گذاری خطرپذیر و اعطای وام و ضمانت نامه تشکیل شد. شتاب دهنده نیز با هدف سرعت بخشی به تیم های نوآوری و خلاق دانشجویی شکل گرفت. در حقیقت در گذر زمان نهادهای جدید متناسب با نیاز روز و با مأموریت های مختلف برای سرویس دهی به جامعه مخاطب خود شکل گرفتند. سال ۱۳۹۳ مجوز پارک علم و فناوری اخذ شد تا کل این فرایند را راهبری و مدیریت کند؛ در واقع پارک، مسئول هدایت، راهبری و نظارت بر کل این فرایند و اکوسیستم است. نکته مهم این است که طبق گفته های

روندی طبیعی در شکل گیری ناحیه نوآوری شریف

شکل گیری پارک دانشگاه شریف یک فرایند طبیعی را طی کرده که از حدود دو دهه پیش آغاز شده است. سال ۱۳۷۹ مرکز کارآفرینی، سال ۱۳۸۲ مرکز رشد، سال ۱۳۸۸ صندوق پژوهش و فناوری و سال ۱۳۹۲ شتاب دهنده تشکیل شد. هدف مرکز کارآفرینی ترویج کارآفرینی و توسعه مهارت های دانشجویان در ارتباط با مفاهیم کارآفرینی و ملزومات آن بود. مرکز

دهبیدی پور، شکل‌گیری این جریان نوآوری یک روند طبیعی بوده و متناسب با نیاز، نهادهای جدید هم برای ارائه خدمات به مخاطبان شکل گرفته است.

دهبیدی پور در این باره این‌طور توضیح می‌دهد: «مظهر اتفاقاتی که اسمش را توسعه نوآوری و توسعه نهادی در زمینه کارآفرینی می‌گذاریم، ایجاد شرکت‌های دانش‌بنیان و شرکت‌های نوآور در اطراف دانشگاه است. طی این سال‌ها دیده‌ایم که این شرکت‌ها علاقه دارند دفاتر کارشان نزدیک دانشگاه باشد؛ به این دلیل که دسترسی به نیروی انسانی برایشان بسیار مهم است. امروز بیش از ۵۰۰ شرکت گوناگون که فعالیت‌های دانشی و نوآورانه انجام می‌دهند، در ناحیه نوآوری شریف مستقر هستند و کار می‌کنند و همین مسئله باعث ایجاد ناحیه‌ای به اسم ناحیه نوآوری شریف شده است. بنابراین این‌طور نبوده که ناحیه نوآوری شریف مثلاً در سال ۱۳۹۵ تأسیس شده باشد، بلکه شکل‌گیری آن محصول گذر زمان است و از دل مفهوم کنار هم قرارگیری شرکت‌های نوآور و نیاز به گردهمایی نیروهای متخصص، به دست آمده است.»

◀ همکاری و تعامل؛ انگیزه عضویت شرکت‌ها در نواحی نوآوری

شاید بد نباشد یادآوری شود که دو مفهوم پارک علم و فناوری و نواحی نوآوری با هم تفاوت‌هایی دارند. ناحیه نوآوری، منطقه‌ای است که شرکت‌های دانشی در آن مستقر هستند، اما پارک علم و فناوری یک نهاد حقوقی است، یعنی مجوز شورای گسترش دارد، جزء سازمان دانشگاه است، ردیف بودجه مستقل دارد، حمایت قانونی از آن می‌شود و... به گفته دهبیدی پور حضور در ناحیه نوآوری و عضویت در پارک، با انگیزه‌های گوناگونی صورت می‌گیرد؛ یکی از دلایل می‌تواند همکاری باشد. وقتی شرکت‌ها در کنار یکدیگر هستند و تعامل دارند، همکاری و هم‌افزایی شکل می‌گیرد. به عنوان مثال، دو شرکت با زمینه کاری مشترک، می‌توانند در ناحیه نوآوری با یکدیگر همکاری کنند یا یکی از شرکت‌ها مکمل شرکت دیگر شود. موضوع دیگری که در پارک علم و فناوری بیشتر دنبال می‌شود، خدمات قانونی است که شرکت‌ها می‌توانند طبق قوانین حاکم بر پارک‌ها از آن بهره ببرند. فرض کنید شرکتی نوپا و دانش‌جویی بخواهد در شتاب‌دهنده مستقر شود. این شرکت‌ها می‌توانند از خدمات شتاب‌دهنده استفاده کنند یا اگر شرکتی در مرکز رشد مستقر باشد، می‌تواند به مدت سه سال فضای استقرار، وام و مشاوره توسعه کسب‌وکار دریافت کند.»

از این توضیحات می‌توان متوجه شد که اگر شرکتی عضو پارک باشد، می‌تواند از خدمات قانونی مانند معافیت‌های مالیاتی که قانون‌گذار برای شرکت‌های عضو پارک تعیین کرده، استفاده کند. بنابراین حضور در ناحیه و عضویت در پارک علم و فناوری، مزایای گوناگونی دارد و هر گروه و شرکتی، بر اساس نیازش برای بهره‌بردن از این مزایا عضو پارک‌های علم و فناوری می‌شود. لازم به ذکر است که برخورداری از خدمات قانونی پارک مستلزم پذیرش و عضویت در پارک است و پارک در این ارتباط بررسی‌های متعدد و نظام‌مندی دارد.

به عبارت دیگر تمام شرکت‌هایی که در ناحیه مستقر هستند، لزوماً عضو پارک نیستند؛ یعنی حضور در ناحیه شرط لازم برای عضویت در پارک است و بعد از آن، باید تأیید کمیته پذیرش را هم بگیرند و پس از آن، به عضویت پارک دربیایند. هم‌اکنون حدود یک‌ششم شرکت‌هایی که در ناحیه نوآوری شریف هستند، در پارک علم و فناوری هم عضویت دارند.

◀ چهار اصل مشترک در نواحی نوآوری

زمانی که نگاهی به وضعیت نواحی نوآوری در دنیا می‌اندازیم، می‌بینیم که چهار اصل بین این نواحی نوآوری مشترک است؛ تعامل و همگامی نواحی نوآوری با زیست مردم شهر، حضور رهبران نوآوری در این مناطق، جلوه‌ظاهری این نواحی در شهر و مناظر شهری خاص و برخورداری از مشوق‌ها در نواحی نوآوری. دهبیدی پور اصل اول یعنی تعامل نواحی نوآوری با کار، زندگی و تفریح مردم را این‌طور معنا می‌کند که نواحی نوآوری، شهرکی خارج از شهر مثل شهرک‌های صنعتی نیستند. او توضیح می‌دهد: «به خاطر نوع فعالیت شرکت‌های نوآور، عملاً حضور آنها در دل شهر، مزاحمتی برای زندگی مردم ندارد؛ این یک نکته کلیدی محسوب می‌شود. اگر کار یک شرکت دانشی به صورتی باشد که آلودگی ایجاد می‌کند، باید پروتکل‌ها

را رعایت کند و در شهر به فعالیت نپردازند، اما اگر شرکتی مثلاً در حوزه فناوری اطلاعات کار می‌کند و مزاحمتی برای مردم ندارد و اتفاقاً شاید بتواند باعث توسعه شهری هم شود، چه بهتر که در شهر مستقر باشد.»

به گفته او، اصل دوم نواحی نوآوری یعنی حضور رهبران نوآوری در نواحی به این معناست که شرکت‌های بزرگ که متکی به نوآوری هستند و ارزش افزوده آنها در گرو نوآوری است، در این مناطق حضور داشته باشند و تلاش کنند لوکوموتیو جریان نوآوری را پیش ببرند.

دهبیدی پور اصل سوم نواحی نوآوری یعنی بحث برخورداری از منظر و المان‌های شهری در نواحی نوآوری را نیز این‌گونه شرح می‌دهد: «وقتی از ناحیه نوآوری در یک شهر اروپایی گذر می‌کنیم، معابر، میدانگاه‌ها و... هر کدام پیامی از جنس نوآوری و توسعه فناوری دارند و وجه تمایز این نقاط شهری با دیگر اماکن به بینندگان این نواحی مخابره می‌شود.» اصل چهارم یعنی برخورداری از مشوق‌های خاص ملی یا محلی هم از نگاه رئیس پارک علم و فناوری دانشگاه شریف یعنی حمایت‌هایی که ممکن است دولت در سطح ملی از نوآوران داشته باشد یا مثلاً حمایت شهرداری‌ها که در سطح محلی می‌توانند چنین خدمتی ارائه دهند.

◀ مزایای رقابتی ناحیه نوآوری شریف

این چهار شرط در نواحی نوآوری در نقاط مختلف دنیا وجود دارد، اما اولین مزیت رقابتی ناحیه شریف با دیگر نواحی نوآوری در ایران، ارگانیک بودن آن است. ارگانیک بودن این ناحیه به این معناست که ناحیه نوآوری شریف به صورت طبیعی شکل گرفته و این‌طور نیست که مثلاً از یک زمانی تصمیم گرفته باشند چنین ناحیه‌ای را به ناحیه نوآوری تبدیل کنند. دهبیدی پور یکی از مزایای دیگر این ناحیه را نزدیکی و هم‌جواری با دانشگاه شریف می‌داند که اتفاقاً مزیت بسیار مهمی هم هست. این ویژگی از حیث نیروی انسانی، دسترسی به استارت‌آپ‌ها، دانش فنی و سایر مزایایی که دانشگاه صنعتی شریف ایجاد می‌کند، اهمیت دارد.

او موقعیت جغرافیایی ناحیه نوآوری دانشگاه شریف را سومین مزیت این ناحیه معرفی می‌کند. ناحیه نوآوری شریف از نظر دسترسی‌های شهری به آن موقعیت خوبی دارد و از طریق چند اتوبان در تهران، می‌توان به آنجا رسید. همچنین مترو و اتوبوس به عنوان حمل‌ونقل عمومی راه رسیدن به این ناحیه را آسان می‌کنند و از طرف دیگر، فرودگاه مهرآباد نیز به این ناحیه نزدیک است و شاید این مزیت برای نخبگانی که از سایر شهرها به ناحیه نوآوری شریف می‌آیند، مفید باشد.

دهبیدی پور تأکید می‌کند که ویژگی‌ها و مزیت‌های ناحیه نوآوری شریف قابلیت توسعه دارد و می‌تواند با هم‌افزایی شرکت‌های حاضر در ناحیه نوآوری هر روز گسترده‌تر شود.

اولین مزیت رقابتی ناحیه شریف با دیگر نواحی نوآوری در ایران، ارگانیک بودن آن است. ارگانیک بودن این ناحیه به این معناست که ناحیه نوآوری شریف به صورت طبیعی شکل گرفته و این طور نیست که مثلاً از یک زمانی تصمیم گرفته باشند چنین ناحیه‌ای را به ناحیه نوآوری تبدیل کنند. یکی از مزایای دیگر این ناحیه نیز نزدیکی و هم‌جواری با دانشگاه شریف است که اتفاقاً مزیت بسیار مهمی هم هست. این ویژگی از حیث نیروی انسانی، دسترسی به استارت‌آپ‌ها، دانش فنی و سایر مزایایی که دانشگاه صنعتی شریف ایجاد می‌کند، اهمیت دارد.

◀ تمرکز روی توسعه مهارت‌های نرم

به گفته رئیس پارک علم و فناوری دانشگاه صنعتی شریف، شرکت‌های دانش‌بنیان مظهر اتصال دانشگاه و صنعت هستند. شرکت‌های دانش‌بنیان با استفاده از نیروی فنی و توانمند خود، دانشی را عرضه می‌کنند که این فناوری و دانش دارای بازار است و کسانی هستند که به آن نیاز دارند. در واقع نیروی انسانی از یک سو به دانشگاه و محل کسب علم و دانش و از سوی دیگر به صنعتی متصل می‌شوند که نیاز فنی دارد.

دهبیدی پور با تأکید بر اینکه شرکت‌های نوآور هم مظهر ارتباط صنعت و دانشگاه هستند، می‌گوید: «اتفاقی که در این فضای ارتباطی می‌تواند به ما کمک کند، این است که نیروهای انسانی مهارت کافی کسب کنند. در یک دانشگاه فنی و مهندسی، دانشجویان از نظر مهارت‌های سخت، بسیار قوی هستند و وقتی کسی مهندسی می‌خواند و ۱۴۰ واحد درسی را می‌گذراند، در واقع مهارت‌های فنی و سخت آن رشته را خوب یاد گرفته، ولی ما باید در زمینه مهارت‌های نرم کمی بیشتر کار کنیم.»

به اعتقاد دهبیدی پور پارک علم و فناوری در یکی، دو دهه گذشته، کم‌کاری کرده و برای مهارت نرم دانشجویان باید نسخه‌های بهتری می‌پیچید تا همان قدر که در زمینه مهارت‌های فنی رشد کرده‌اند، مهارت‌های نرم را هم یاد بگیرند و ارتقا پیدا کنند. امروز می‌بینیم که کسب‌وکارهای نوآور و استارت‌آپ‌های زیادی با اینکه از نظر فنی در سطح خوبی قرار دارند، اما نبودن مهارت نرم یکی از نواقص آنهاست.

موضوع دیگری که در ارتباط با صنعت و دانشگاه مطرح می‌شود، این است که زیرساخت‌ها تا چه اندازه آماده عملیاتی کردن ایده‌های نوآوران هستند؟ دهبیدی پور می‌گوید: «وقتی شرکت نوپایی قرار است شکل بگیرد و حمایت شود، نیازمند زیرساخت‌های مختلفی، اعم از زیرساخت سخت و نرم است. برای این هدف، باید فضای فیزیکی مناسب داشته باشیم. یعنی باید زیرساخت‌هایی با فضاهای گوناگون داشت که دارای مکانی مشخص و متناسب برای کار اشتراکی، کار اقتصادی و... باشد؛ بنابراین جنس نیازها متنوع است و ما در زیرساخت‌ها هم ضعف داریم و این در حالی است که زیرساخت برای رشد شرکت دانش‌بنیان اهمیت زیادی دارد.»

کسب‌وکاری تا زمانی که به شناخت درستی از آن نرسیده باشد، نمی‌تواند به موفقیت یا ادامه‌دار شدن موفقیت خود امیدوار باشد. دهبیدی پور با بیان اهمیت شناخت بازار به عنوان مسئله سومی که پیش روی فعالان صنعت و دانشگاه است، این طور عنوان می‌کند: «حس می‌کنم یکی از مواردی که به شرکت‌های دانش‌بنیان کمک می‌کند، دسترسی آنها به بازار است. دسترسی به بازار، توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان را تسریع می‌کند. من به کسانی که می‌خواهند در این مسیر حرکت کنند، می‌گویم که نیاز، مادر نوآوری است. برای طراحی کسب‌وکار، اول فکر کنید که آیا این بازار خواهانی دارد یا نه؟ کسی بابت ایده شما پول می‌پردازد؟ سازمانی خریدار ایده شما هست؟ اگر کسب‌وکاری بازار نداشته باشد، یعنی نیروی کافی برای حرکت آن کسب‌وکار وجود ندارد. از طرف دیگر حاکمیت باید تلاش کند بازار کشور را در حالی که اقتصاد بیشتر دولتی و در اختیار دولت است، به سمت شرکت‌ها ببرد و در اختیار آنها بگذارد. مکانیسم‌هایی که بتوانند بازار بزرگ کشوری را جمعیت ۸۰ میلیون را تأمین کنند و در اختیار شرکت‌های دانش‌بنیان قرار بدهند تا آنها بتوانند به کمک نیروی خود رشد و توسعه پیدا کنند، یک اصل کلیدی است.»

با رصد وضعیت صنعت و دانشگاه و پیوند آنها با بازار، این نکته حاصل می‌شود که اگر مشکلات را تنها برآمده از یکی از این سه نهاد (صنعت، دانشگاه و دولت) بدانیم، قطعاً خطا کرده‌ایم. این گزاره از پایه اشتباه است.

دهبیدی پور در ادامه یادآوری می‌کند که برای توسعه فناوری و نوآوری، بخشی از وظایف بر عهده نهادهای حامی نوآوری است، مسئولیت‌هایی هم متوجه صاحبان ایده و کارآفرینان است و یکسری وظایف هم به حاکمیت ارتباط دارد. او تصریح می‌کند: «ما باید به عنوان پارک علم و فناوری، مهارت‌های نرم دانشجویان را ارتقا بدهیم و کمک کنیم زیرساخت‌های نرم و سخت برای توسعه و شکل‌گیری شرکت‌های دانش‌بنیان آماده شود و از کارآفرینان و صاحبان ایده هم توقع داریم خودشان متوجه این ضعف باشند و تلاش کنند مهارت‌های نرم خود را افزایش بدهند و حتماً در طراحی کسب‌وکار، به تیم خوب و نیازمحور بودن فکر کنند و حاکمیت هم ضمن تأمین زیرساخت‌های لازم، بازار را در اختیار کسب‌وکارها بگذارد و فضا را تسهیل کند و عملاً سرعت رشد شرکت‌های دانش‌بنیان را افزایش بدهد و آن را دوچندان کند.»

◀ نقش غیرقابل انکار نواحی نوآوری در جلوگیری از مهاجرت

حال باید دید در صورتی که نواحی نوآوری واقعاً بتوانند خواست صاحبان ایده را برآورده کنند و فرض بر اینکه زیرساخت دانشگاه و صنعت هم برای بروز خلاقیت این افراد آماده باشد، آیا حقیقتاً نواحی نوآوری می‌توانند جلوی مهاجرت نخبگان از کشور را بگیرند؟ مهاجرتی که این روزها با وعده‌های وسوسه‌برانگیز کشورهای مختلف، به خصوص همین کشورهای اطراف ایران، به معضل و شاید بحران تبدیل شده است.

جوانانی که سال‌ها در ایران درس خوانده‌اند، درست وقتی زمان بهره‌برداری از توانایی آنها فرامی‌رسد، با فراخوان کشورهای مختلف و به امید دستیابی به آرزوهایشان به کشورهای مرفه مهاجرت می‌کنند و این یعنی ما از نظر نیروی انسانی خلع سلاح می‌شویم و بدون اینکه توجه کرده باشیم، به مرور ریشه‌های اقتصاد و صنعت‌مان خشک خواهد شد. دهبیدی پور معتقد است اینکه

مهرتراکتس

ASARETAAAHONESH.IR

ماهنامه اختصاصی
فناوری‌های مالی ایران

◀ مسئولیت‌ها فقط بر عهده یک نهاد نیست

در این بین سؤال دیگری که مطرح می‌شود این است که مسئولیت تربیت دانشجویانی که بعد از تحصیل وارد صنعت می‌شوند، بر عهده چه کسی است؟ دهبیدی پور این سؤال را این‌طور پاسخ می‌دهد: «مسئولیت تنها بر عهده و مرتبط با یک نهاد نیست. باید به این موضوع در سطح کلان‌تر نگاه کرد. مطلق دانستن چنین گزاره‌ای درست نیست. من فکر نمی‌کنم مشکل ما امروز این باشد که مثلاً دانشگاه نیروی تربیت کرده که جوابگوی نیاز صنعت نیست. دانشگاه کار خودش را می‌کند و حالا می‌توان گفت برای بهبود اوضاع، این نهاد باید وظیفه دیگری هم بر عهده بگیرد، مثلاً مهارت‌های شغلی دانشجویان را هم ارتقا بدهد. این انتظار درست است، اما باید این نکته را نیز در نظر داشته باشیم که صنعت هم باید آمادگی جذب نیروهای نخبه و با پتانسیل بالا را داشته باشد. پس این مسئله چندجانبه است و باید موضوع را در گستره دانشگاه-صنعت-حاکمیت بررسی کرد. نمی‌توان گفت صنعت از خروجی دانشگاه استفاده نمی‌کند یا دانشگاه نیروی تربیت کرده که به درد صنعت نمی‌خورد. فکر می‌کنم درست این است که همه متوجه مسئولیت خود باشند و کمبودها را رفع کنند.»

◀ چشم‌انداز ناحیه نوآوری شریف تا پایان ۱۴۰۰

دهبیدی پور درباره چشم‌اندازهای ناحیه نوآوری شریف تا پایان سال ۱۴۰۰، ابتدا از توسعه شرکت‌های عضو پارک می‌گوید: «پیش‌بینی من این است که تا پایان سال جاری، ۵۰ درصد رشد در مورد شرکت‌هایی که به مرحله رشد (مرکز رشد) رسیده‌اند، داشته باشیم. می‌خواهیم خدمات جدیدی را به سبد خدمات حمایتی پارک اضافه کنیم. بخشی از آن خدمات را در ماه‌های گذشته انجام دادیم و مقدار دیگری از آن را تا پایان سال عملی خواهیم کرد. مثلاً حجم حمایت‌های مالی را افزایش دادیم و خدمات جدیدی برای استارت‌آپ‌ها و شرکت‌ها تعریف کردیم.»

افزایش همکاری و تعامل بین شرکت‌های مستقر در ناحیه نوآوری از دیگر برنامه‌های این ناحیه در سال ۱۴۰۰ است. دهبیدی پور معتقد است اگر در این ناحیه ۵۰۰ شرکت داشته باشیم که هر کدام از آنها جزیره‌ای متفاوت باشند، هیچ نفعی وجود نخواهد داشت و مهم‌ترین نکته‌ای که ارزش ناحیه محسوب می‌شود، این است که چقدر می‌توانیم بین شرکت‌ها تعامل برقرار کنیم. ایجاد تعامل بین نهادهای گوناگون ناحیه بسیار مهم است. او در این رابطه مثالی می‌زند و نواحی نوآور را مانند گراف می‌داند؛ گرافی که ۵۰۰ نقطه دارد و باید یال‌های این گراف را زیاد کنیم. او می‌گوید: «این امر از طریق افزایش همکاری پایدار بین مجموعه‌ها محقق می‌شود.»

آن‌طور که رئیس پارک علم و فناوری دانشگاه شریف توضیح می‌دهد، امسال حضور بخش خصوصی در ناحیه نوآوری شریف پررنگ‌تر و فعال‌تر خواهد شد و تعداد سرمایه‌گذارانی که باید در منطقه وجود داشته باشند و همچنین شرکت‌های نوآور افزایش می‌یابد. ♦

شرکت‌های دانش‌بنیان و پارک‌های علم و فناوری توانسته‌اند جلوی مهاجرت برخی نخبگان را بگیرند، قابل انکار نیست و واقعاً می‌توانند چنین کاری کنند. او تأکید می‌کند که این حرف‌ها شعار نیست و اضافه می‌کند: «استارت‌آپ‌هایی که در دو دهه اخیر، به خصوص سال گذشته در کشور شکل گرفته‌اند، هم بنیان‌گذاران این شرکت‌ها، هم کارمندان‌شان، می‌توانستند با پیشنهاد‌های جذابی به خارج از کشور بروند. هم‌اکنون نیروهای نخبه ما در همین شرکت‌ها مشغول به کار هستند و اگر این شرکت‌ها نبود، این نیروها کجا باید توانمندی خود را نشان می‌دادند؟»

بر اساس آنچه رئیس پارک علم و فناوری دانشگاه شریف در مورد توان نواحی نوآوری در جلوگیری از مهاجرت نخبگان می‌گوید، شرکت‌های نوپا، دانش‌بنیان‌ها و استارت‌آپ‌ها جایی مناسب برای جذب نخبگان و ماندگاری افراد با استعداد در کشور هستند.

در این سال‌ها شرکت‌های نوآوری جلوی مهاجرت برخی نخبگان را گرفته‌اند و در آینده نیز ممکن است چنین پتانسیلی وجود داشته باشد. دهبیدی پور هم تأکید می‌کند: «هرچه به توسعه زیرساخت‌ها کمک کرده و شرایط کسب‌وکار را تسهیل کنیم و باعث شکل‌گیری شرکت‌های دانش‌بنیان بیشتر و بزرگ‌تری شویم، یعنی هم تعداد و هم گستره این شرکت‌ها را افزایش بدهیم، عملاً قابلیت جذب نخبگان را بالا برده‌ایم و این کاری نیست که یک نفر به‌تنهایی بتواند انجام بدهد. در انجام این وظیفه دانشگاه، پارک علم و فناوری، حاکمیت و دولت نیز مسئول هستند و نیاز به همدلی و همراهی است. شرکت‌های دانش‌بنیان محل مناسبی برای جذب نخبگان بوده‌اند و در گذشته هم این اتفاق افتاده است. امروز هم این شرکت‌ها هنوز ظرفیت خیلی خوبی برای جذب نخبگان دارند.»